

RAPORT Z MONITORINGU PROGRAMU REGIONALNEGO RADIA PUBLICZNEGO POLSKIEGO RADIA RDC (RADIO DLA CIEBIE)

NADANEGO W OKRESIE 10-16 LUTEGO 2017 ROKU

POD KĄTEM:

- 1. OCENY OFERTY PROGRAMOWEJ, W TYM SPOSOBU
REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMOWYCH NADAWCY
PUBLICZNEGO, OKREŚLONYCH W ART. 21 UST. 1 USTAWY
Z DNIA 29 GRUDNIA 1992 R. O RADIOFONII I TELEWIZJI
ORAZ W ROZPORZĄDZENIU KRRIT Z 27.04.2011 ROKU**
- 2. STOPNIA REALIZACJI UZGODNIONYCH PRZEZ NADAWCĘ
Z KRRIT PLANÓW PROGRAMOWYCH NA ROK 2017**

Na zlecenie
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
ZP/1/DMP/2017

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Edukacyjne Laboratorium Mediów Społecznościowych

Kraków 2017

Spis treści

Zakres i metodologia badania.....	2
Zakres	2
Metoda	2
Badana próba	19
Opisowa ocena sumaryczna	21
D. Opisowa ocena jakości programu.....	24
Walory i mocne strony.....	24
Niedostatki i słabe strony	25
Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia	25

Zakres i metodologia badania

Zakres

Badanie objęło zawartość programu Polskiego Radia RDC (Radio Dla Ciebie) nadanego w okresie od 10 do 16 lutego 2017 roku, a więc tygodniową próbę programu. Celem badania było dokonanie oceny jakości oferty programowej oraz sposobu realizowania planów programowych na rok 2017 uzgodnionych z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji.

Ocenie jakościowej zostały poddane także wyemitowane w badanym okresie audycje informacyjne i publicystyczne, w szczególności realizacja przez nadawcę wymagań wskazanych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) tj. zachowanie pluralizmu, bezstronności, wyważenia i niezależności.

Badana próba obejmowała łącznie 168 godzin nagranych programu. Badanie wykonane zostało w okresie od 19 czerwca do 16 sierpnia 2017 roku.

Metoda

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Załączniku nr 1 do umowy (rozdział II, p. II) raporty z analizy mają zawierać cztery części:

- Strukturę gatunkową programu (Część A)
- Opis zawartości programu (Część B)
- Opisową ocenę realizacji planów programowych (Część C)
- Opisową ocenę jakości analizowanego programu (Część D).

Ad A

Gatunkowa struktura programu obejmuje podział audycji na kategorie wskazane w art. 21 ust. 1 ustawy o rtv i zobrazowana została przy pomocy tabeli uwzględniającej udział godzinowy i procentowy tych kategorii w tygodniowym czasie nadawania (168 godzin programu). Dodatkową kategorią uwzględnioną w tabeli jest wielkość i procentowy udział reklamy, autopromocji (wraz z ogłoszeniami nadawcy) oraz telesprzedaży.

Dla tych kategorii, do których ma to zastosowanie, dokonana została prezentacja udziału godzinowego i procentowego warstwy słownej i muzycznej.

W wypadku analizy programu radia regionalnego w tabeli umieszczony został również zakres godzinowy i procentowy udział treści regionalnych w badanym tygodniowym czasie nadawania.

Zobrazowaniu struktury gatunkowej służą w tej części wykresy:

- Udziału procentowego kategorii audycji oraz reklamy, autopromocji i telesprzedaży.
- Udziału warstwy słownej, muzyki, reklamy i autopromocji.
- Udziału treści regionalnych.

Wyniki zaprezentowane za pomocą tabeli i wykresów stanowiły jeden z elementów uwzględnionych w ocenie realizacji planów programowych (Część C).

W tabeli pojawia się dodatkowy wiersz „Brakujący czas”, ujmujący zakres i udział części nagrania, które nie zostało poprawnie przekazane przez stację do analizy.

Ad B

Zawartość programu opisana jest w podziale na kategorie i podkategorie wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rtv i wg podkategorii audycji oznaczonych literami w rozporządzeniu KRRiT z 27 kwietnia 2011 r. i w tym samym porządku. Jednostką prezentacyjną jest audycja, która

opisana jest poprzez metryczkę i krótką charakterystykę. Metryczka zawiera:

- tytuł/nazwę audycji;
- dni i godziny emisji poszczególnych wydań;
- średni czas trwania pojedynczego wydania, w tym czas trwania warstwy słownej;
- łączny czas trwania w tygodniu, w tym czas trwania warstwy słownej;
- łączny czas trwania w tygodniu treści dotyczących regionu;
- łączny czas trwania powtórek danej audycji w tygodniu;
- informację o obecności lub braku audycji w planie programowym na 2017 r. uzgodnionym pomiędzy KRRiT a nadawcą, jej zgodność z projektowaną tematyką audycji, częstotliwością, czasem trwania i porą emisji;

Pod metryczką każdej audycji znajduje się krótka charakterystyka (opis jej zawartości, formę realizacji, np. dokument, wywiad etc.).

Ponadto opis każdej kategorii audycji (art. 21 ust. 1 ustawy o rtv) jest zakończony informacją o łącznym czasie jej trwania, udziale w badanej tygodniowej próbie, w tym czasie trwania i udziale słowa oraz czasie trwania i udziale treści dotyczących regionu.

Dodatkowo, po opisach poszczególnych kategorii audycji znajduje się informacja o łącznym czasie trwania i udziale w badanej próbie autopromocji (w tym ogłoszenia nadawcy), reklamy i telesprzedaży.

Wybrane dwa dni programu (jeden dzień powszedni i jeden dzień weekendowy) zaprezentowane są w formie spisu audycji (metoda „minuta po minucie”).

Ze względu na zachowanie przejrzystości prezentacji, każdorazowe badanie jakościowe dokonywane na próbie audycji informacyjnych i publicystycznych przy użyciu narzędzia badawczego opisanego w następnym podrozdziale umieszczone zostało bezpośrednio pod metryczką badanej audycji.

Ad C

Punkt C zawiera opisową ocenę realizacji planów programowych na 2017 rok. Zgodność z planem obejmuje przypisanie audycji do kategorii, czasu trwania audycji, częstotliwości ich nadawania, pory emisji, treść i formę, a także założony udział procentowy kategorii w całości programu i ewentualnie udział poszczególnych warstw przekazu w próbie programu. Kategorie przypisane poszczególnym audycjom zawarte w planach programowych nie zawsze odzwierciedlają rzeczywistość, ocenianą na podstawie odsłuchu, przynależność audycji do dziedziny informacji, publicystyki, kultury, edukacji rozrywki czy sportu. Nieścisłości pojawiać się mogą najczęściej w wypadku audycji informacyjno-publicystycznych, bloków programowych, cykli audycji publicystycznych o tematyce kulturalnej lub edukacyjnej, a także różnie rozumianego pojęcia kategorii „rozrywka”.

Badanie obejmowało jeden tydzień programu, a co za tym idzie, zaplanowane na cały rok wielkości udziału poszczególnych kategorii oraz ich składowych nie muszą znaleźć idealnego odzwierciedlenia w badanej próbie. Odpowiedzialne za odchylenia mogą być na przykład nierównomierności sezonowe ramówek programu. Czynniki te zostały uwzględnione w badaniu stopnia wykonania planu programowego.

W analizie dokonane zostały zarówno oceny odchyień od założonych planów i ich ewentualny wpływ na jakość programu, jak i modyfikacje planu uzgodnione pomiędzy KRRiT i nadawcą.

Osobno sprawdzone zostało wykonanie powinności programowych nadawcy w zakresie obecności audycji preferowanych i tam gdzie ma to zastosowanie ocena wykonania planu w zakresie obecności treści regionalnych w poszczególnych kategoriach audycji.

Ad D

Na ocenę jakości programu składa się wiele czynników. Niektóre z nich mają charakter mierzalny a zatem całkowicie wolny od wady subiektywizmu. Większość czynników wpływających na jakość ma jednak charakter niewymierny, choć możliwy do oszacowania w ocenie jakościowej. Ta wieloczynnikowość oceny jakości programu powoduje potrzebę konstruowania narzędzi do jak najlepszego ujęcia i zdefiniowania podstawowych zmiennych wpływających na jakość programu i poszczególnych jego składowych. Zadanie to dotyczy przede wszystkim audycji informacyjnych i publicystycznych, które wprost, na mocy zapisów ustawy o rtv, muszą spełniać określone wymogi obiektywizmu, zawarte w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia.

Dodatkowym utrudnieniem w konstrukcji i operacjonalizacji metody oceny jakości programu jest brak obiektywnego wzorca, mogącego stanowić punkt odniesienia w analizie porównawczej. Badania prowadzone nad jakością przekazu medialnego, w tym te zlecane przez KRRiT, miały zwykle charakter analiz porównawczych, w których wybrana próba z korpusu audycji jednego typu obejmowała kilku nadawców¹. Analiza programów nadawcy publicznego sprowadzała się najczęściej do badań nad zmianą struktury gatunkowej programu².

Trudność w skonstruowaniu narzędzia kompleksowej i obiektywnej oceny jakości programu, o której mowa powyżej, polega na tym, że punktem odniesienia do analizy jakościowej programu powinien być jakiś modelowy zestaw cech składających się na idealny wzór z punktu widzenia

¹ Por. badanie Macieja Mrozowskiego i Tatiany Papadiak—Kuligowskiej (Ekspertyza programów informacyjnych głównych wydań TVP1 Wiadomości, TVN Fakty, Polsat Wydarzenia z okresu 4.02.2016 r. do 11.02.2016 r.)

² Zob. Tomasz Mielczarek, Misja czy komercja – Ewolucja programu Telewizji Polskiej S.A., Zeszyty Prasoznawcze, vol. 56, nr 4, Kraków 2013, Tomasz Mielczarek, Telewizja Polska SA w latach 1994-1996, Zeszyty Prasoznawcze, nr ¾, Kraków 1996, Maciej Mrozowski, Kultura w telewizji publicznej: dylematy misjonarza, Zeszyty Prasoznawcze, nr 3/4, Kraków 1996.

cech założonych w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia. Taki archetypiczny wzór, idealny model, optymalny fenotyp nie istnieje. Analiza jakości programu w zakresie wypełniania przezeń misji jest więc przybliżeniem, polegającym na wyodrębnianiu wskaźników, możliwych do intersubiektywnego ich wyznaczania lub mierzenia. Następnie na przypisaniu tych wskaźników jako jednostek operacjonalizujących do czynników (najlepiej uzyskanych w starannej analizie czynnikowej), które są zdefiniowane jako elementy zakładanego efektu jakości programu. Zleceniodawca wskazał na zestaw czynników do oceny jakości audycji informacyjnych i publicystycznych, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie tych zestawów o własne propozycje. Wykonawca korzystając z tej możliwości dodał zarówno nowe elementy oceny, jak i sformułował algorytm liczenia sumarycznej procentowej „miary obiektywizmu”.

W rezultacie do analizy jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych użyte zostały następujące zestawy czynników (w tabelach uwzględnione zostały także dodatkowe wskaźniki zaproponowane przez wykonawcę).

Audycje informacyjne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

- a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;
- b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);
- c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;
- d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);
- e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;

- f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;
- g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;
- h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;
- i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);
- j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);
- k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;

Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:

- l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)
- m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)
- n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)

Audycje publicystyczne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

- a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;

- b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);
- c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);
- d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;
- e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);
- f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;
- g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;
- h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;

Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:

- i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)
- j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynniki ten stanowi uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny
- k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.

Współczynnik przystępności językowej zaproponowany jako jeden z dodatkowych wskaźników jakości audycji informacyjnych liczony jest według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A). Indeks ten jest według standardów polskich (współtwórcą tego standardu jest prof. Walery Pisarek) liczony według wzoru:

$FOG-PL(A) = 0,4 * (\text{średnia liczba słów w zdaniu} + 100 * \text{stosunek liczby słów trudnych do wszystkich słów})$, gdzie A oznacza analizowaną próbę tekstu. Wyższy indeks FOG oznacza większą mglistość tekstu, do którego pełnej czytelności potrzebne jest odpowiednio wyższe wykształcenie. Przykładowo, poziom 6 tekstu oznacza przystępność na poziomie absolwenta szkoły podstawowej, poziom 12 wymaga wykształcenia na poziomie szkoły średniej.

Wykonawcy analizy opracowali także całościowy współczynnik procentowy obiektywizmu audycji WOI(A), liczony według algorytmu, będącego sumą ważoną zakodowanych wskaźników mnożonych przez przypisane im wagi.

$WOI(A) = \sum_{j=1}^n w_j * S_j(A)$, gdzie WOI(A) – oznacza wskaźnik obiektywizmu audycji A, $S_j(A)$ - oznacza wartość surową wskaźnika j dla audycji A, w_j – oznacza wagę wskaźnika j, n – oznacza liczbę wskaźników oceny.

Operacjonalizacja wskaźników, system kodowania i sędziowie kompetentni

Każdy z wymienionych w obu powyższych tabelach wskaźników podlegał dalszemu doprecyzowaniu umożliwiającemu uzyskiwanie spójności ocen różnych osób oceniających. Zdefiniowano w ten sposób system kodowania ocen liczbowych (wartości 0, 1 lub 2) w poszczególnych skalach odpowiadających wyróżnionym wskaźnikom. Dodatkowo wskaźnikom zostały nadane rangi (0,5; 1; 1,5; 2) określające wagę danego czynnika w ocenie całościowej jakości audycji. Poniższe tabele

zawierają skrótowe instrukcje kodowania i rangi/wagi wskaźników dla audycji informacyjnych i publicystycznych.

Kodowanie wskaźników jakości audycji informacyjnych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
<p>a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;</p>	<p>2=średnio mniej niż 3 minuty na 1 materiał newsowy w serwisie TV a 1 minuta w radiu; 1=mniejsza liczba newsów; 0=skrajnie mała liczba newsów</p>	<p>1</p>
<p>b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);</p>	<p>2=pierwszy news na ważny i aktualny temat krajowy (nagłe dramatyczne zdarzenie, polityka, gospodarka) lub zagraniczny (dramatyczne zdarzenie), pierwsze cztery newsy (TV) lub dwa (PR) na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 1=pierwszy news na ważny temat zagraniczny, pierwsze cztery newsy na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 0=else</p>	<p>2</p>

<p>c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;</p>	<p>2=informacje zróżnicowane geograficznie i politycznie; 1=zróżnicowanie geograficzne, wyraźna przewaga informacji na temat jednej opcji politycznej; 0=else</p>	<p>1,5</p>
<p>d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);</p>	<p>1=prawidłowe proporcje czasowe obecności tematów światowych, krajowych i regionalnych; 0=else</p>	<p>1</p>
<p>e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;</p>	<p>2=zachowana równowaga udziału przedstawicieli strony rządzącej i opozycji; 1=przedstawiciele jednej ze stron w nieznacznej przewadze; 0=obecni przedstawiciele wyłącznie jednej partii politycznej</p>	<p>1,5</p>
<p>f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;</p>	<p>2=tematy zajmują czas według ważności; 1=nadmiernie rozszerzony jeden z newsów; 0=kilka newsów nadmiernie rozszerzonych lub skróconych</p>	<p>1,5</p>

<p>g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;</p>	<p>2=brak materiałów infotainmentowych; 1=jeden materiał o nieznacznym zabarwieniu infotainmentowym w wydaniu weekendowym; 0=obecne materiały infotainmentowe</p>	<p>1</p>
<p>h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;</p>	<p>2=jasne zapowiedzi (zajawki) kilku najważniejszych tematów; 1=obecne zapowiedzi ale niepoprawnie lub nieczytelnie sformułowane; 0=brak forszpanu</p>	<p>0,5</p>
<p>i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);</p>	<p>2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego; 1=neutralność w tonacji, emocjonalność gestów i mimiki lub odwrotnie; 0=nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk</p>	<p>2</p>
<p>j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);</p>	<p>2=brak słownictwa nacechowanego; 1=pojedyncze słowa lub zwroty nacechowane w</p>	<p>2</p>

	tekstach prowadzącego; 0=nadmierna obecność słów nacechowanych	
k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;	2=w pełni respektowane oddzielanie informacji od komentarza oraz poprawne przywoływanie wiarygodnych źródeł informacji; 1=oddzielenie informacji od komentarza ale błędy lub braki we wskazaniu źródła informacji albo niewiarygodne źródło informacji; 0=uchybiecie rażące jednemu lub obu zasadom rzetelnego dziennikarstwa	2
l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)	2=więcej niż jeden news w znacznej mierze oparty o własne wiarygodne źródła informacji (setki, wywiady, relacje korespondentów); 1=jeden news z przywołaniem własnego źródła informacji; 0=brak własnych źródeł informacji	1,5

m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)	2=doskonała jakość edytorska audycji (dźwięk, obraz, kadrowanie, montaż, obudowa graficzna); 1=wystarczająca jakość edytorska; 0=błędy techniczne	1,5
n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)	2=wartość FOG od 7 do 12; 1=wartość FOG od 13 do 15; 0=wartość FOG powyżej 15	1

Kodowanie wskaźników jakości audycji publicystycznych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;	2=optimalna liczba tematów w audycji lub aspektów jednego tematu; 1=poprawna liczba tematów z nadmiernie rozbudowanym jednym z nich; 0=zbyt mała liczba tematów	1
b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);	2=zróżnicowanie tematyczne; 1=jeden temat dominujący z wieloma wyraźnie wyróżnionymi aspektami; 0=jeden temat omawiany jednoaspektowo	1

<p>c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);</p>	<p>2=proporcje czasu poświęconego na poszczególne tematy (aspekty) właściwie dobrane do ich rangi; 1=nadmierny czas poświęcony jednemu z tematów (aspektów); 0=proporcje czasu na poszczególne tematy (aspekty) zaburzone</p>	<p>1,5</p>
<p>d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;</p>	<p>2=pluralizm w doborze uczestników audycji lub uzasadniona charakterem audycji obecność jednego przedstawiciela partii politycznych; 1=uczestnicy lub uczestnik audycji nie jest politykiem (ekspert); 0=nieuzasadniony brak pluralizmu w doborze gości</p>	<p>1,5</p>
<p>e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);</p>	<p>1=przedstawienie jednolite; 0=przedstawianie z komentarzem lub złośliwością</p>	<p>2</p>
<p>f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;</p>	<p>1=proporcje czasu wypowiedzi rozłożone równomiernie; 0=wyraźna przewaga czasu trwania wypowiedzi jednej z obecnych stron</p>	<p>2</p>

<p>g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;</p>	<p>2= pytania o fakty i o opinie, rzeczowe komentarze; 1=zadawanie wyłącznie pytań o opinie; 0=nadmierna aktywność, niepotrzebne komentarze;</p>	<p>2</p>
<p>h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;</p>	<p>2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego, nieliczne słowa nacechowane; 1=dostrzegalna w głosie życzliwość wobec któregoś z prezentowanych stanowisk; 0=nieuzasadnione różnicowanie tonu i emocjonalności głosu prowadzącego, nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk</p>	<p>2</p>
<p>i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)</p>	<p>2=bezbłędny język prowadzącego, poprawna wymowa i styl; 1=nieliczne błędy językowe; 0=błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa</p>	<p>1,5</p>

<p>j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynniki ten stanowi uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny</p>	<p>2=opanowana kontrola tempa audycji, jej struktury, proporcji czasowych, odniesienia do innych elementów ramówki programu; 1=nieliczne błędy w kontroli kompozycji audycji; 0=brak kompetencji kompozycyjnych, nieumiejętne prowadzenie audycji</p>	<p>1,5</p>
<p>k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.</p>	<p>2=wyczerpujące i szybko zamieszczone informacje o audycji na stronie internetowej nadawcy, czytelny dostęp do tych informacji i do zapisu samej audycji; 1= obecne informacje o audycji na stronie internetowej, ale niepełne i trudne do znalezienia; 0=brak informacji o audycji na stronie nadawcy</p>	<p>1</p>

Rangi (wagi wskaźników) zostały nadane w efekcie badania fokusowego przeprowadzonego z udziałem grupy ekspertów z dziedziny medioznawstwa odpowiedzialnych za kontrolę jakości przeprowadzonego monitoringu. Uzyskane skalowania dwóch zestawów czynników oceny jakości (dla audycji informacyjnych i publicystycznych) dokonane przez

ośmioro sędziów kompetentnych poddane zostały analizie zgodności. Zastosowana została metoda liczenia miary zgodności Alfa Krippendorfa. Uzyskany został satysfakcjonujący wynik pozwalający przyjąć nadanie wag czynnikom za uzgodnione. Wynik tego uzgodnienia zawiera się w trzeciej kolumnie powyższych tabel.

Przeprowadzone zostało następnie badanie spójności ocen sędziów kompetentnych w odniesieniu do kilku wybranych audycji pilotażowych (informacyjnych i publicystycznych). Na części z tych audycji dokonano oceny w parach sędziów oceniających, poprzez zastosowanie triangulacji. Wszystkie te testy wykazały zasadniczą spójność kodowania a zatem zgodność sędziów kompetentnych także w tym zakresie.

Algorytm obliczania „współczynnika obiektywizmu” WOI (A) wyrażany był procentowo, przy przyjęciu za 100% maksymalnych możliwych ocen do uzyskania w każdej skali. W celach ilustracyjnych, bardziej niż interpretacyjnych, autorzy badania posłużyli się słowną interpretacją wyniku procentowego, przyjmując, że ocena powyżej 90% może być uznana za „bardzo wysoką”, od 80% do 90% za „wysoką”, od 70% do 80% za „niezbyt wysoką” a poniżej 70% za „niską”. Współczynnik WOI (A), jako wielkość liczbowa, służyła także w określeniu średnich wyników dla poszczególnych prowadzących audycje bądź czytających serwisy informacyjne, a następnie dla poszczególnych audycji osobno i sumarycznie dla obu głównych kategorii audycji.

Badana próba

Jednostką podlegającą analizie jakościowej była pojedyncza audycja, w wypadku audycji informacyjnych zwykle składająca się z szeregu newsów (wydzielonych informacji, w terminologii zleceniodawcy nazywanych „przekazami”). Ze względu na charakter i cel analizy ocenie nie podlegały pojedyncze newsy (elementy składowe audycji informacyjnych) z osobna, zatem wnioski z analizy jakościowej w

mniejszym stopniu dotyczą pracy autorów pojedynczych „przekazów” (reporterów, researcherów, operatorów, montażystów), a w większym wydawców i redaktorów audycji i, w stopniu najwyższym, lektorów („anchorów”, gospodarzy audycji, czytających). W wypadku audycji publicystycznych ocena jakościowa nie dotyczy zachowania gości, zaproszonych uczestników, skupia się natomiast na pracy gospodarzy audycji i, w mniejszym stopniu, ich redaktorów i wydawców.

Do zanalizowania jakościowego badanych prób tygodniowych programu wybrano reprezentatywne próby audycji informacyjnych oraz zróżnicowane próby audycji publicystycznych. Próbą przyjętą przez dobór celowy do wieloczynnikowej analizy jakościowej ze względu na pluralizm, bezstronność, niezależność i wyważenie w zakresie audycji informacyjnych jest zestaw wszystkich 136 wydań *Wiadomości RDC* nadawanych o pełnych godzinach. Próba do analizy wieloczynnikowej spełnia kryteria reprezentatywności dla kategorii informacji.

Audycje *Polityka w samo południe* oraz *Sztuka dialogu* umieszczone w planach programowych przez nadawcę w podkategorii audycji informacyjnych zawierających stanowiska partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych zostały w komplecie ocenione jakościowo według kryteriów publicystycznych (mają charakter informacyjno-publicystyczny).

Pozostałe audycje informacyjne: *Wiadomości ekonomiczne*, *Magazyn ekonomiczny*, *Pogoda*, *Drogowy pilot RDC* są serwisami specjalistycznymi (ekonomia, pogoda, sytuacja na drogach) i choć oczywiście wspierają misję informacyjną i edukacyjną nadawcy publicznego, nie stanowią o pluralizmie, bezstronności, niezależności i wyważeniu. Audycja poświęcona wspieraniu organizacji pożytku publicznego i kampanii społecznych (*Kampanie społeczne*) także takiego waloru w zakresie wskazywania na spełnianie jakościowych parametrów misji nie posiada.

Dobór zestawu audycji publicystycznych do całościowego badania według zestawu parametrów oceny jakości z punktu widzenia wypełniania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o

radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) miał również charakter celowy, ale w wariancie kwotowym. Z wszystkich audycji publicystycznych zostały zbadane przede wszystkim te, które są kluczowe z racji przypisania do podkategorii audycji zawierających stanowiska partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych (*Debata/Lokalnie* nadawana jako sobotni *Magazyn regionalny*, wymienione wyżej audycje *Polityka w samo południe* oraz *Sztuka dialogu* – zakwalifikowane do kategorii informacji). Z pozostałych audycji publicystycznych przyjęto do badania audycje *Komentarz do spraw bieżących*, *Gość* (jako część audycji *Poranek RDC*), *Co tam bżyka w polityce?* i *Jest sprawa*. Zestaw ten zawiera trzy najważniejsze publicystyczne audycje cykliczne w programie Radia dla Ciebie: dwie codzienne poranne audycje *Komentarz do spraw bieżących* (forma dyskusji studyjnej) i *Gość* (forma wywiadu) oraz codzienny popołudniowy cykl autorski audycji *Jest sprawa* (rozmowy i dyskusje w studiu). Oprócz tego zanalizowano pojedyncze wydanie audycji popołudniowej niedzielnej *Co tam bżyka w polityce?* (forma obszernej debaty w studiu). Zatem w doborze kwotowym uwzględniono zarówno kryterium formy audycji (debata, wywiad), jak i porę nadawania (pasma poranne, pasmo popołudniowe) oraz cykliczność (audycje codzienne, audycje w cyklu tygodniowym) i dzień tygodnia (dni powszednie i weekendowe). Tak dobrana próba spełnia zatem wymogi reprezentatywności.

Opisowa ocena sumaryczna

Poza wieloczynnikową opisową analizą poszczególnych audycji, zawartą w części B raportu, podsumowane zostały uwagi zawarte w tych szczegółowych analizach dotyczące w szczególności:

W wypadku audycji informacyjnych:

- Obszaru geograficznego najczęściej obecnego w przekazie informacyjnym nadawcy.
- Najczęściej pojawiającej się tematyki i ewentualnych dysproporcji w nadanych tej tematyce rangach (miejsce w audycji, czas poświęcony).
- Gatekeepingu – obecności najważniejszych kwestii i ich atrybutów, kolejności ich umieszczenia w serwisie.
- Źródła inspiracji newsa i jego aktualności.
- Stopnia uramowienia przekazu (jednostronność lub wielostronność przekazu).
- Stopnia złożoności poszczególnych newsów (zrozumiałość całości przekazu, logika poszczególnych elementów newsa – setki, voice-over, komentarze z offu, stand-upy, wprowadzenia prowadzącego).
- Ogólnej oceny tempa i konstrukcji audycji (liczba newsów, proporcje czasu, dyscyplina w czasie rozpoczęcia i zakończenia, poprawności forszpanów).
- Formy przekazu (wiadomość czytana, relacja reporterska, relacja reporterska z setkami, relacja live, materiał archiwalny, felieton filmowy, impresja).
- Stopnia samodzielności w przygotowywaniu serwisów informacyjnych (udział materiałów i relacji własnych).
- Szerokości źródeł informacji – liczby korespondentów w terenie, liczby korespondentów z kraju i z zagranicy, informacje z mediów społecznościowych.
- Bezstronności w prezentowanych opiniach (proporcje udziału ewentualnych stron politycznych, obecność lub brak pozawerbalnych sugestii obrazem lub dźwiękiem, obecność ocen wartościujących w tekstach offu).
- Zachowania podstawowych reguł dziennikarstwa informacyjnego (zasada oddzielania komentarza od informacji, poprawne przytaczanie źródeł informacji, prezentacja faktów, ich przyczyn i skutków).

- Neutralności w czytaniu wiadomości (pod względem tonu, emocji, tempa).
- Poprawności językowej i poziomu przystępności przekazu.
- Oprawy graficznej i wizualnej (w wypadku programu telewizyjnego – infografiki, belki, animacje).
- Zdarzających się błędów konstrukcyjnych i technicznych.

W wypadku audycji publicystycznych:

- Staranności kompozycyjnej prowadzącego lub prowadzących (zapowiedź i prezentacja uczestników, liczba przerw i dopowiedzeń, kontrola tempa i proporcji tematów i pojedynczych wypowiedzi).
- Zrównoważonego podziału czasu audycji (pomiędzy uczestników, pomiędzy tematy i ich aspekty).
- Neutralności i bezstronności prowadzącego (w doborze tematów, doborze uczestników, w tonie wypowiedzi, obecności emocji).
- Poprawności warsztatowej (kompetentne zadawanie pytań, unikanie komentarza, pytanie o fakty i opinie).
- Poprawności językowej w zakresie wymowy, formy wypowiedzi, mowy ciała, intonacji).
- Obecności zapisu audycji i jej obrazu na stronie internetowej nadawcy.

Wskazane zostały też walory i niedostatki, mocne i słabe strony całości programu w realizacji zadań ustawowych i planów programowych.

D. Opisowa ocena jakości programu

Walory i mocne strony

- Serwisy informacyjne ze sporą ilością wiadomości regionalnych.
- Te same wiadomości przekazywane w ciągu dnia w różny (urozmaicony) sposób (brak powtarzania gotowych jednakowych fraz).
- W serwisach informacyjnych dynamika podkreślona również przez odpowiednią oprawę muzyczną.
- Dobra jakość techniczna prezentowanych audycji.
- Bardzo szeroki i atrakcyjny wybór audycji skierowanych do młodszej grupy odbiorców.
- Duża liczba audycji preferowanych w każdej kategorii, urozmaicone długie audycje.
- Częsty udział gości i ekspertów w audycjach publicystycznych, edukacyjnych i kulturalnych podnosi poziom jakościowy audycji.
- Audycje muzyczne prezentujące zróżnicowany styl z różnych lat, dla różnych odbiorców.
- Promocja ludowych i regionalnych twórczości w audycjach o tematyce regionalnej.
- Audycje zachęcające do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zarówno sportowe jak i kulturalne i edukacyjne.
- Częste audycje z udziałem telefonicznym słuchaczy, tematy realizowane dzięki propozycjom słuchaczy. Duża interakcja słuchaczy z prowadzącymi.
- Promocja artystów regionalnych, np. poprzez prezentowanie ich muzyki, wywiady, relacje z wydarzeń.

- Proporcjonalne rozłożenie tematów w audycjach publicystycznych.
- Rozmowy w audycjach publicystycznych z udziałem kompetentnych gości, wysoki poziom jakości ich wypowiedzi.
- Prawidłowy i dynamiczny sposób prowadzenia dyskusji w audycjach publicystycznych.
- Dowcipne/błyskotliwe tytuły audycji, czasem nawiązujące do nazwisk prowadzących (np. audycja „Polak potrafi” prowadzona przez Cezarego Polaka).

Niedostatki i słabe strony

- Serwisy informacyjne nie zawsze są zróżnicowane pod względem geograficznym. Częsty brak informacji ze świata. Informacje mniej ważne czasem podawane przed ważnymi. Nie zawsze przytaczane źródła informacji.
- Zbyt szeroki wachlarz tematyczny niektórych audycji. Słuchacze nie mogą kojarzyć konkretnych audycji z poszczególnymi dziedzinami, ponieważ zbyt wiele tematów z różnych dziedzin jest w nich poruszanych.
- Treść audycji preferowanych nie zawsze zawiera tematykę deklarowaną w preferowanych treściach audycji. Audycje zawierają wiele różnych innych tematów i nie zawsze pokrywają się z tym, co jest deklarowane.
- Rzeczywisty czas treści regionalnych w audycjach jest znacząco mniejszy niż deklarowany.
- Mały wybór audycji sportowych.

Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia

Audycje informacyjne:

Wiadomości RDC – serwis informacyjny można wysoko ocenić ze względu na zachowanie pluralizmu, bezstronności i wyważenia. W obrębie jednego wydania zdarza się czasem na konkretny temat wypowiedź tylko jednej ze stron sceny politycznej, często jednak stanowisko drugiej strony jest przedstawiane w tym samym dniu podczas innego wydania. Bardzo rzadko słychać u prowadzących stosunek emocjonalny do przedstawianych wiadomości (kiedy się pojawia, to najczęściej jest to afirmacja wobec ciekawych propozycji kulturalnych), rzadko występują słowa czy zwroty nacechowane, pojawiają się pojedyncze sytuacje, w których da się ocenić stosunek dziennikarza do czytanej wiadomości. Nie zawsze podawane są źródła wiadomości, jednak przy okazji większości z nich w ramach serwisu wypowiada się ktoś mający wiedzę o danej sprawie. Eksperti są dobrze dobierani, odpowiednio do rangi tematu. Dużo jest również cytatów z konferencji prasowych, wystąpień. Wątpliwości może budzić kolejność przedstawianych informacji oraz proporcje czasu, jaki poświęca się poszczególnym newsom. Duży nacisk został położony na wiadomości lokalne, co cenne, jednak czasem wiadomości lokalne o małym znaczeniu spychają ważne wiadomości z kraju czy ze świata na dalsze pozycje w kolejności prezentowania na antenie. Co należy pochwalić, serwisie bardzo niewiele jest informacji o mało ważnych sytuacjach z życia czołowych polityków krajowych – wymieniani są w kontekście konkretnych zdarzeń, a nie ewentualnych rzekomych gaf.

Wykaz średnich ocen całościowego współczynnika procentowego obiektywizmu audycji, liczony według autorskiego algorytmu (suma ważona wskaźników) – WOI(A) dla prowadzących:

Prowadzący	Kategoria	Nazwa audycji	Średnia ocen
Filip Gąsior	Informacja	Serwis Informacyjny	86%

Natalia Rozbicka	Informacja	Serwis Informacyjny	79%
Karolina Wasielewska	Informacja	Serwis Informacyjny	67%
Marcin Kargol	Informacja	Serwis Informacyjny	83%
Natalia Gorzelnik	Informacja	Serwis Informacyjny	79%

Wyniki są zbliżone do siebie. Różnice wyników między prowadzącymi wynikają z różnych czynników, m.in. z braku ważnych wydarzeń światowych w wybranych dniach badanego tygodnia czy predyspozycji dykcyjnych konkretnych prowadzących (niektórzy w tym samym czasie są w stanie przekazać więcej wiadomości).

Audycje publicystyczne:

W ramach audycji publicystycznych wyniki analizy pokazują dość wysoki wskaźnik obiektywizmu. Generalnie dobrze dobierani są rozmówcy (szczególnie w ramach audycji *Gość*), uczestnikami debat są eksperci, często osoby znane. W przypadku audycji *Komentarz do spraw bieżących* zdarzało się odczuć brak wypowiedzi specjalisty w omawianej dziedzinie. Goście przedstawiani są w neutralny sposób, faworyzowania rozmówców nie widać po czasie antenowym, który jest między nich rozdzielany, czasem można wyczuć poglądy prowadzących (np. w pewnym momencie audycji *Co tam bżyka w polityce?*). Co warto jednak podkreślić w kontekście wspomnianej audycji – prowadzący sprawnie reaguje po błędach merytorycznych swoich rozmówców, prostuje informacje nieprawdziwe oraz upomina się o dowody na konkretne stwierdzenia.

Rozmówcy zapraszani są do audycji z różnych opcji, różnych redakcji. Mniej (jak czasem w *Komentarzu do spraw bieżących*) lub bardziej (jak np. w *Co tam bżyka w polityce?*) skutecznie moderowane debaty raczej nie przeradzają się w kłótnie. Prowadzący panują nad audycjami. Poprawnie prowadzone i moderowane są także polityczne dyskusje w ramach cyklicznej audycji *Polityka w samo południe* prowadzonej czterokrotnie w badanym tygodniu przez Michała Kolanko i jeden raz przez Łukasza Mężyka, *Sztuka dialogu* (prowadzona w badanym tygodniu na tematy ekonomiczne kompetentnie przez Roberta Łuchniaka) oraz nieco gorzej oceniony *Magazyn regionalny* prowadzony przez Agnieszkę Lipkę-Barnett.

Wykaz średnich ocen całościowego współczynnika procentowego obiektywizmu audycji, liczony według autorskiego algorytmu (suma ważona wskaźników) – WOI(A) dla prowadzących:

Grzegorz Chlasta	Publicystyka	Poranek RDC: komentarz do spraw bieżących	81,33%
Elżbieta Uzdańska	Publicystyka	Jest sprawa	82,92%
Antoni Trzmiel	Publicystyka	Co tam bżyka w polityce?	88%
Arkadiusz Błaszczyk	Publicystyka	Gość	78,33%
Jakub Kapiszewski	Publicystyka	Gość	85,00%
Łukasz	Publicystyka	Gość	73,33%

Starowiejski			
Andrzej Kruszewicz	Publicystyka	Gość	75,00%
Michał Kolanko	Publicystyka	Polityka w samo południe	82,92%
Łukasz Mężyk	Publicystyka	Polityka w samo południe	73,33%
Robert Łuchniak	Publicystyka	Sztuka dialogu	81,67%
Agnieszka Lipka-Barnett	Publicystyka	Magazyn regionalny	76,67%

Wyniki wszystkich prowadzących zbliżone, dość wysokie. Niższy wynik w przypadku Łukasza Starowiejskiego wynika jedynie z mniejszego zróżnicowania tematycznego w obrębie audycji, co wpłynęło na ocenę a w wypadku Łukasza Mężyka wpływ na obniżenie oceny miały niedoskonałości warsztatowe.

Wykaz średnich ocen całościowego współczynnika procentowego obiektywizmu audycji, liczony według autorskiego algorytmu (suma ważona wskaźników) – WOI(A) dla wybranych audycji:

Nazwa audycji	Kategoria	Średnia ocen
Serwis informacyjny	Informacja	79%
Poranek RDC: komentarze do bieżących spraw	Publicystyka	81,33%
Jest Sprawa	Publicystyka	82,92%

Co tam bzyka w polityce?	Publicystyka	88%
Rozmowy z gościem	Publicystyka	77,92%
Polityka w samo południe	Publicystyka	81,00%
Sztuka dialogu	Publicystyka	81,67%
Magazyn regionalny	Publicystyka	76,67%

Wykaz średnich ocen całościowego współczynnika procentowego obiektywizmu audycji, liczony według autorskiego algorytmu (suma ważona wskaźników) – WOI(A) dla kategorii (na podstawie badanej próby):

Nazwa kategorii	Średnia ocen kategorii
Informacja	79%
Publicystyka	81,06%

Wyniki liczbowe odzwierciedlają ogólny dobry wynik analizy jakościowej realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia audycji składających się na program Radia Dla Ciebie w badanym tygodniu.